

Aflarea moaștelor Sfântului Pahomie de Gledin și Pocrov

Prin pronia lui Dumnezeu și rugăciunile plăcutului Său, Sfântul Ierarh Pahomie, sfintele moaște ale acestui mare trăitor al monahismului românesc au fost descoperite pe 9 septembrie, anul 2013, de către monahii Schitului Pocrov.

Iată ce ne spune despre aceste lucruri minunate Egumenul Schitului, Ieromonahul Ambrozie Ghinescu: Schitul Pocrovului îl are ca întemeitor pe cuviosul Ierarh Pahomie, care este de fapt „sufletul” acestei poieni, liniștea și pacea din această „gură de Rai”. Schitul a fost ridicat ca urmare a dorinței Sfântului de a afla liniștea lăuntrică, iar lucrul acesta s-a imprimat și în locul de aici, care poartă pecetea trăirii și rugăciunilor încă și a altor pustnici știuți și neștiuți. Schitul a fost ridicat așadar chiar de Sfântul Pahomie, mai înainte de a fi numit Episcop la Roman, slujire pe care a dus-o pe umerii săi vreme de șapte ani, între 1707-1714. Pe 14 aprilie 1714, renunțând la scaunul de Ierarh, s-a retras la Schitul Pocrov, unde erau stabiliți deja ucenicii săi, care continuau viața sihăstrească sub îndrumarea sa.

Revenind aici, Sfântul Pahomie și-a reluat nevoințele monahale, hotărând să construiască și o biserică. În acest scop a defrișat poiana, copacii retezați folosindu-i la construcția bisericii închinată Acoperământului Maicii Domnului, hram destul de neobișnuit pentru acele vremuri, foarte rar în părțile noastre, cunoscut mai mult în spațiul duhovnicesc rus, căci Biserica Rusă, socotindu-se urmașa Bisericii din Constantinopol (la fel cum și cneji și țării ruși se socoteau urmașii împăraților bizantini), a adoptat această „sărbătoare a cetății imperiului”, prăznuită pe 1 Octombrie.

Sfântul a avut și un alt motiv când a pus acest hram bisericii ridicate de el: era foarte legat sufletește de Sfântul Dimitrie al Rostovului, care avea drept sărbătoare preferată Acoperământul Maicii Domnului. Apoi, Ierarhul a avut în vedere și faptul că Maica Domnului este ocrotitoarea Sfântului Munte Athos și al Lavrei Pecerska, locuri de viețuire monahală vestite.

Biserica actuală a Schitului este deci chiar cea de la 1714, păstrând catapeteasma originală și icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care se află în fața acesteia. Monahii schitului, pregătindu-se din vreme pentru sărbătorirea a 300 ani de la înființarea așezământului lor și sfințirea bisericii, s-au gândit ca mai întâi să schimbe podeaua locașului, care era putredă, având o vechime de peste 50 de ani. Fostul Părinte Egumen Ghervasie a înnoit biserica, hotărând pictarea pereților interiori, dar, pentru că în anii '80 podeaua era încă bună, nu a mai înnoit-o. În schimb, în zilele noastre podeaua fiind degradată, s-a hotărât schimbarea ei, cu binecuvântarea Părintelui Stareț de la Mănăstirea Neamț.

Atunci când deja scosesem jumătate din podea, printre molozul și praful din biserică s-a simțit o mireasmă foarte plăcută, de mir sau tămâie, ceea ce ne-a dus la hotărârea să căutăm de unde vine aceasta. A fost ca o încurajare pentru cercetările noastre. Astfel, în pronaos, săpând nu prea adânc, la aproximativ 1 m adâncime, am aflat osemintele unui Cuvios. Inițial am crezut că sunt mai multe morminte în preajmă, pentru că încăperea pronaosului este o încăpere mai mică, ce seamănă cu o cameră a mormintelor, după modelul bisericilor voievodale. Deci, am săpat și în partea dreaptă a mormântului descoperit, dar, văzând că nu mai există și alte locuri de înhumare, ne-am dus cu gândul că

numai un ctitor ar fi putut fi înmormântat în interiorul bisericii.

După poziția în care erau așezate osemintele, se putea deduce că acestea fuseseră reînhumate, căci nu erau așezate desfășurate, cum ar fi cele ale unei persoane îngropate în mod obișnuit. Noi am simțit prezența Sfântului în mijlocul comunității noastre, dar, ca o mărturie pentru cei care au nevoie de dovezi raționale pentru a crede, noi am cerut Sfântului, prin rugăciune, să ne încredințeze. Astfel, după zece zile de la descoperirea moaștelor, am aflat la Biblioteca Mitropolitană din Iași dovada existenței unei însemnări a Egumenului Lazăr Ursu (nepotul Sfântului Pahomie, Stareț la Mănăstirea Neamț între anii 1742-1745), pe o „Carte românească de învățătură” datând din 1643 (originalul se găsește la Muzeul Național de Istorie București, inv. 5536), în care el spune că: „Această sfântă carte cu bune învățături și de mare folos sufletesc, o am cumpărat eu, smeritul ieromonah Lazăr, de la Kiev, din cămara Pecerskii, din carele se vând cărțile la Podolia, când am fost după rămășițele răposatului Pahomie, carele au fost episcop de Roman.” Însemnarea este în limba chirilică, fiind datată pe 16 septembrie 1725. Găsirea acestei însemnări s-a petrecut în chip minunat, ca urmare a rugăciunii comune făcute de monahii schitului, ceea ce a adus multă bucurie fraților.

Sfântul Pahomie a iubit foarte mult schitul acesta: chiar fiind Episcop la Roman, gândul i-a fost mereu la Pocrov; apoi, fiind în pibegie, gândul i-a fost la Pocrov. Ucenicii săi, Sofronie, Mardarie și Lazăr, care-i erau și nepoți, i-au împlinit dorința de a se reîntoarce aici. Ierarhul a murit la Kiev, în 1724, iar ei, după un an și ceva, au mers acolo și au reușit să-i înapoieze în patrie sfintele moaște, reînhumându-le în biserica schitului, după tradiția ctitorilor de biserici moldovenești, adică în interiorul bisericii ctitorite de el.

Astfel, Sfântul Pahomie, după șapte ani de la canonizare, s-a preaslăvit din nou prin descoperirea în chip minunat nu numai a moaștelor sale, ci și a unei însemnări care dovedește că el este cel înmormântat în biserică. De altfel, dăm mărturie că Sfântul ne-a ajutat și la înnoirea anexelor distruse în urma incendiului din anul 2010.

Marele Ierarh, prin dragostea lui de rugăciune isihastă și de manuscrise despre Vieți de Sfinți sau chiar lucrări patristice din spațiul duhovnicesc greco-athonit și slav, a fost precursorul „paisianismului”, pregătind deci monahismul românesc pentru venirea Cuviosului Paisie Velicovschi. Tot astfel, descoperirea moaștelor Sfântului Pahomie, s-a petrecut înaintea descoperirii moaștelor virtuosului său urmaș. De altfel, Cuviosul Paisie, atunci când a trecut Pocrovul sub ascultarea Mănăstirii Neamț, își îndemna ucenicii să urmeze viața duhovnicească deja împământenită la Schit, cu aceste cuvinte: „Nu am atârnat Pocrovul de Neamț, ci Neamțul de Pocrov, că toată rânduiala și așezarea de acum din Neamț din Pocrov sunt.”

Ca informație de ultimă oră, trebuie să spunem cititorilor noștri că pe data de 23 septembrie 2013 au fost scoase la lumină și osemintele binemirositoare care se găseau sub dala de piatră ce indica locul mormântului Cuviosului Paisie Velicovschi, în naosul bisericii Mănăstirii Neamț. Părinții monahi caută dovezi documentare care să ateste cu certitudine dacă aceste moaște aparțin Cuviosului Paisie, pentru că există și posibilitatea ca moștele Cuviosului să fie de fapt cele aflate în anul 1986, sub alea pietruită din curtea mănăstirii.